Stadskerk Nijmegen (OCP), 21 januari 2024; voorganger: ds. Paul Oosterhoff (PKN)

[1e lezing: 1 Samuel 3,1-10] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 De jonge Samuel diende dus de HEER, onder de hoede van Eli. Er klonken in die tijd zelden
woorden van de HEER en er braken geen visioenen door. 2 Op zekere nacht lag Eli op zijn
slaapplaats. Zijn ogen waren dof geworden, hij kon bijna niet meer zien. 3 Samuel lag te
slapen in het heiligdom van de HEER, bij de ark van God. De godslamp was bijna uitgedoofd.
4 Toen riep de HEER Samuel. 'Ja,' antwoordde Samuel. 5 Hij liep snel naar Eli toe en zei: 'Hier
ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je niet geroepen. Ga maar
slapen.' Toen Samuel weer lag te slapen, 6 riep de HEER hem opnieuw. Samuel stond op,
ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je
niet geroepen, mijn jongen. Ga maar weer slapen.' 7 Samuel had de HEER nog niet leren
kennen, want de HEER had zich niet eerder aan hem bekendgemaakt door het woord tot
hem te richten. 8 Opnieuw riep de HEER Samuel, voor de derde keer. Samuel stond op, ging
naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Toen begreep Eli dat het de HEER
was die de jongen riep. 9 Hij zei tegen Samuel: 'Ga maar weer slapen. Wanneer je wordt
geroepen, moet je antwoorden: "Spreek, HEER, uw dienaar luistert."' Samuel legde zich
weer te slapen, 10 en de HEER kwam bij hem staan en riep net als de voorgaande keren:
'Samuel! Samuel!' En Samuel antwoordde: 'Spreek, uw dienaar luistert.'

[Epistel: 1 Korintiërs 6, 12-14] (Nieuwe Bijbelvertaling)
12 U zegt: 'Alles is mij toegestaan.' Maar niet alles is goed voor u. Zeker, alles is mij
toegestaan, maar ik mag me door niets laten beheersen. 13 U zegt: 'Het voedsel is er voor de
buik en de buik is er voor het voedsel, en God zal aan beide een einde maken.' Maar bedenk
dat het lichaam er niet is om ontucht mee te plegen: het is er voor de Heer en de Heer is er
voor het lichaam. 14 God heeft de Heer opgewekt, en door zijn macht zal hij ook ons
opwekken.

[Evangelie: Markus 1,14-20] (Nieuwe Bijbelvertaling)
14 Nadat Johannes gevangen was genomen, ging Jezus naar Galilea, waar hij Gods goede
nieuws verkondigde. 15 Dit was wat hij zei: 'De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is
nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.'
16 Toen Jezus langs het Meer van Galilea liep, zag hij Simon en Andreas, de broer van Simon,
die hun netten uitwierpen in het meer; het waren vissers. 17 Jezus zei tegen hen: 'Kom, volg
mij! Ik zal van jullie vissers van mensen maken.' 18 Meteen lieten ze hun netten achter en
volgden hem. 19 Iets verderop zag hij Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en zijn broer
Johannes, die in hun boot bezig waren met het herstellen van de netten, 20 en direct riep hij
hen. Ze lieten hun vader Zebedeüs met de dagloners achter in de boot en volgden hem.

[overweging:]
Alles is toegestaan, lezen we in de Korinthe brief. Gek toch eigenlijk dat de kerk steeds over dat soort Bijbelverzen, die haar niet welgevallig waren, heeft heengelezen. Ongeremd heeft de kerk steeds regeltjes bedacht, dingen die niet mochten van de kerk, van de priester of van de dominee.
Geen andere liefdevolle relaties dan die tussen man en vrouw.
Geen zelfbeschikking over zwangerschap of over het levenseinde. Geen seks voor het huwelijk.
Geen relaties tussen mensen van verschillende religies.
En gisteren hoorde ik nog toevallig over een sport die de kerk vroeger heeft verboden, omdat de traditionele sport in haar ogen onfatsoenlijk was.
Wat is er in de kerk niet allemaal verboden, beperkt, moeilijk gemaakt. En dan lezen we: Alles is toegestaan.
Dat stond er vroeger ook, hoor, maar daar lazen we dan snel overheen, of bedekten dat met allerlei teksten, die misschien iets anders lijken te zeggen. We legden dan bijvoorbeeld de nadruk oneven redelijk sterk op het volgende zinnetje bij Korinthe: Alles is toegestaan, maar niet alles is nuttig. Niet alles draagt bij aan het goede.
Het is net als bij de vrijheid van meningsuiting. Alles is geoorloofd maar niet alles is nuttig. Alles mag gezegd worden, maar is het nuttig en nodig om een ander te kwetsen?
Een ander te beledigen met jouw mening.
Bedenk wel: Je komt er namelijk zelf ook niet ongeschonden uit. Elke keer als je iemand beledigd, wordt je zelf ook minderwaardig. Kom je zelf ook minder tot je recht, kom je minder tot je bestemming.

Vorig jaar moest ik ook, in dit weekend van de vakantiebeurs in de Stevenskerk, voorgaan in het OCP. Toen moesten we uitwijken naar de Lutherse kerk, omdat we er voor ons in het vakantie geweld, geen plek meer was. Nu zijn we er toch op vooruitgegaan en kunnen we in deze nieuwe kapel onze dienst wel houden, maar we moeten natuurlijk wel opschieten, ook straks met de koffie, want de beurs gaat om 11:30 uur open.
Ik riep ons toen op tot een reis met bestemming onze eigen kern, ons eigen wezen. De reis die ons brengt bij onze bestemming van echt mens zijn, met op die reis steeds de adembenemende vergezichten in de echte ontmoeting met onze medemens, zijn of haar exotisch voorkomen, de oprechte ontmoeting van mens tot mens.
De reis kost niets en je kunt hem keer op keer maken en in elke ontmoeting met de ander zul je ook weer iets meer van jezelf ontdekken.
We worden geroepen tot die reis op zoek naar onszelf in de ontmoeting met de ander.

We lazen vandaag twee roepingsverhalen in de bijbel.
Samuel brengt ons naar een tijd die voor ons misschien wel herkenbaar is. “Er klonken in die tijd zelden woorden van de Heer en er braken geen visioenen door” staat er in de tekst.

Een tijd met niet veel visie. Een tijd waarin ieder maar zo'n beetje voor zichzelf leefde en waarin de problemen of wel voor zich uitgeschoven werden of wel opgelost werden met het korte termijn eigen belang voor ogen, zonder te kijken naar het grotere geheel. Zonder een vergezicht op een leefbare wereld voor iedereen, waar ieder in samenhang tot zijn recht kan komen.
Een tijd, een beetje als de onze, …. of ben ik nu onverantwoordelijk aan het buikspreken met de bijbel?
Nu ja, terug naar wat er staat: Er waren in die tijd niet veel woorden van de Heer en er braken geen visioenen door. Een schamele tijd dus.

En dan wordt Samuël geroepen. Nu ja, hij hoort een stem in de nacht en hij denkt eerst natuurlijk dat het zijn oude meester is, die in de kamer naast hem ligt te slapen en zijn hulp nodig heeft.
Heeft u mij geroepen, meester, hier ben ik.
Maar Eli had hem niet geroepen. En tot driemaal toe ging het zo, tot dat er bij Eli een lampje ging branden. Misschien is het een roeping van God, antwoord hem.
En dan komt de roepstem van God tot Samuel, die zijn leven zou veranderen. Lees maar in de volgende hoofdstukken. Samuel wordt de profeet die het volk visie geeft en oproept om te leven naar recht en gerechtigheid, omdat ze anders te gronde zullen gaan. Wie alleen op eigen kracht en macht vertrouwt, die gaat uiteindelijk verloren, geeft hij hen als boodschap mee.
Een boodschap die het huidige Israël ook weer zou moeten horen, een visioen voor toen en voor nu, voor hen en voor ons.

En ook de leerlingen van Jezus worden geroepen, lazen we. Jezus is in Marcus zijn tocht naar zijn bestemming begonnen, alleen met een visioen: dit is de tijd, zegt hij, het koninkrijk van God is nabij.

Dat is weer het visioen van een tijd waarin de woorden van de Heer zo'n zeggingskracht hebben, dat er een samenleving ontstaat vol compassie met iedereen die nog niet tot zijn recht komt, nog niet de vrijheid ervaart om zichzelf te zijn en zo mens te zijn voor een ander.
"Het Koninkrijk Gods is nabij" zegt Jezus en alleen dat visioen is voor de leerlingen voldoende om hun dagelijkse beslommeringen achter zich te laten en Jezus te volgen. Aan zijn roepstem van recht en gerechtigheid gehoor te geven.

Samuel moest drie keer geroepen worden, voordat hij de roepstem van God herkende.
De leerlingen zijn door de zeggingskracht van Jezus in een keer overtuigd.
En wij, hoe vaak moeten wij geroepen worden, voordat we in beweging komen?
Misschien wel 100 keer, die oproep om toch onze levensstijl te veranderen om natuur en milieu minder de vervuilen.

Misschien wel 100 keer, die oproep om de vreemdeling in de ogen te zien en in hem of haar een medemens te herkennen.
Misschien wel 100 keer, die oproep om bij ons stemgedrag niet alleen ons eigen belang voorop te stellen, maar in te zien dat het belang van de hele samenleving gediend moet worden.
Misschien wel 100 keer, die oproep tot compassie met onze medemensen die het minder hebben getroffen dan wij, en die ons meeleven nodig hebben en waardoor wij zelf ook meer medemens worden.

Die oproep is er steeds, en het is maar de vraag op welke momenten wij het herkennen als de roep van de Heer en dat hoeft echt niet alleen de roeping te zijn om een prachtig, dienstbaar beroep te gaan uitoefenen, de roeping tot verpleger of politieman. Die roeping is er ook voor ons allemaal, welk beroep wij ook uitoefenen, of hebben uitgeoefend, welke levensvorm we gekozen hebben.
Die roeping om waarlijk oprecht mens te zijn en zo onze rol te spelen in het koninkrijk van God, die roeping geldt ons allemaal, steeds weer.

Ga straks gerust die vakantiebeurs op, en boek voor mijn part een onvergetelijke reis voor dit jaar, maar vergeet niet dat de reis die er elke dag toe doet, de reis is in onszelf om ons steeds weer om te vormen tot dienstbaarheid aan een ieder, die we tegen komen op onze reis.

Een kosteloze, maar onbetaalbaar reis, niet gedurende een aantal vakantieweken, maar een onvergetelijke reis voor elke dag, ons leven lang.

Paul Oosterhoff, paul@oosterhoff.nl